AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	12-03-2026	**Behandelend ambtenaar**	D. Machiela
Datum agendering	17-02-2026	**E-mailadres**	d.machiela@waadhoeke.nl
Onderwerp	Gemeentebreed onderzoek ontplofbare oorlogsresten	**Telefoonnummer**	0517-380315
Portefeuillehouder	J. Dijkstra		

Samenvatting

Voordat (graaf)werkzaamheden plaats kunnen vinden moet onderzocht worden of een locatie verdacht is op de aanwezigheid van explosieven, vanuit de (wettelijke) zorgplicht voor veiligheid. Dit onderzoek gebeurt nu vaak per project. Een efficiëntere aanpak is het opstellen van een gemeente brede risicokaart, waarmee in één keer duidelijk wordt welke gebieden verdacht zijn en waar vervolgonderzoek nodig is. Gemeenten kunnen via de Bommenregeling 2015 een rijksbijdrage ontvangen voor opsporing en vooronderzoek, waarbij 68% van de kosten kan worden vergoed. Voorwaarde is dat de gemeente formeel opdracht geeft aan een onderzoeksbureau en een raadsbesluit indient bij het ministerie van BZK.

Voorstel

1. In te stemmen een aanvraag in te dienen bij het ministerie van BZK voor compensatie van de onderzoekskosten zijnde totaal € 28.415,- (excl. BTW) in het kader van de landelijke Bommenregeling.

Aanleiding
Bij allerlei projecten en locatieontwikkelingen moet onderzoek plaatsvinden of de grond van een locatie verdacht is op de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten of niet. Dit onderzoek vindt plaats op basis van de (wettelijke) zorgplicht voor veiligheid. Voordat graaf- of grondroerende werkzaamheden plaatsvinden moet aangetoond kunnen worden dat er geen risico's op ontplofbare oorlogsresten ter plaatse zijn. Daartoe vindt er op projectniveau voor de specifieke locatie onderzoek plaats en daarmee gepaard gaande onderzoekskosten. De mogelijkheid doet zich voor om dit in één keer voor het volledige grondgebied van Waadhoeke in beeld te brengen. Deze zogenaamde risicokaart geeft de gemeente en andere belanghebbenden direct inzicht in welke gebieden mogelijk vervolgonderzoek vereisen en welke niet. Vervolgonderzoek is alleen nodig in gebieden die op grond van de risicokaart als 'verdacht' zijn aangemerkt.

Gemeenten kunnen vanuit het gemeentefonds een bijdrage ontvangen van het Rijk voor het opsporen en ruimen van niet-gesprongen explosieven. Dit is opgenomen in de voorwaarden van de zogenaamde Bommenregeling 2015 (Bijlage 1). Kosten voor vooronderzoek komen hiervoor in aanmerking. Alleen gemeenten kunnen op grond van die regeling een groot deel (68%) van de onderzoekskosten vergoed krijgen. Om in aanmerking te komen voor de vergoeding uit de Bommenregeling moet de gemeente formeel opdracht verlenen aan een onderzoeksbureau aan de hand van een offerte (Bijlage 2). Daarbij moet een besluit van de gemeenteraad bij het betreffende Ministerie van BZK worden ingediend.

Beoogd (meetbaar) effect
De Risicokaart ontplofbare oorlogsresten geeft voor de hele gemeente een betrouwbare uniforme basis voor risicoafweging bij vergunningverlening, ruimtelijke procedures, projectplanning en communicatie richting belanghebbenden en initiatiefnemers.

Motivering
Argumenten
1.1 Hiermee een dekkend beeld over ontplofbare oorlogsresten in Waadhoeke te verkrijgen
De gemeente sluit aan bij het reguliere veiligheidsbeleid in Nederland. In beginsel heeft de opdrachtgever de taak maatregelen te treffen om het risico voor zichzelf of werknemers te voorkomen. Dit geldt zowel voor de gemeente als opdrachtgever als voor externe opdrachtgevers van een project (of werk) die samengaan met benodigde graafwerkzaamheden. Middels de zogenaamde risicokaart voor het volledige grondgebied verkrijgt de gemeente en andere betrokken instanties direct inzicht in welke gebieden mogelijk vervolgonderzoek vereisen en welke niet. Vervolgonderzoek is alleen nodig in gebieden die op grond van de risicokaart als 'verdacht' zijn aangemerkt. Wanneer er een risico is, dient de opdrachtgever een opsporingsplan in te dienen.

1.2 Een gemeente breed onderzoek is uitvoerings- en kostentechnisch efficiënter
Bij gebiedsontwikkelingen (woningbouw/bedrijventerreinen) en civieltechnische projecten of werken zoals de aanleg van kabels/leidingen en reconstructies van wegen of waterwerken is standaard een onderzoek nodig om te beoordelen of de locatie verdacht of onverdacht is op ontplofbare oorlogsresten. Met behulp van een risicokaart voor het gehele grondgebied van de gemeente is onderzoek op ad hoc basis niet meer nodig. Door dit in één keer voor het volledige grondgebied te doen, is dit voor de uitvoering van het onderzoek veel efficiënter en daardoor kostentechnisch per saldo voordeliger ten opzichte van een onderzoek op ad hoc basis met bijbehorende kosten (€ 5.000 - € 6.000 per onderzoek). Tegelijkertijd voorkomt dit vertragingen in projecten en ontwikkelingen,

doordat er niet steeds weer opnieuw een terugkerend onderzoekstraject met bijbehorende tijdspad nodig is.

1.3 De onderzoekskosten komen alleen in aanmerking voor een rijksvergoeding met een raadsbesluit
De Bommenregeling van de rijksoverheid maakt een vergoeding mogelijk voor kosten die worden gemaakt voor de beheersing van risico's door ontplofbare oorlogsresten. De Bommenregeling is feitelijk geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd via een suppletieregeling binnen het gemeentefonds. Het is vanuit de landelijke regeling nadrukkelijk de bedoeling dat derden (in het bijzonder private partijen) geen aanspraak mogen doen op een bijdrage uit het Gemeentefonds. Alleen de gemeente komt in aanmerking van de vergoeding. Daartoe moet een voorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd en dat besluit moet vervolgens bij het ministerie van BZK worden ingediend. In het raadsbesluit dient expliciet verklaard te worden dat de aanvraag alleen de kosten exclusief btw van de gemeente betreft. Er hoeft geen verdere onderbouwing te worden overlegd. Dit is de afgelopen jaren al in diverse gemeenten toegepast. Met de onderzoeksresultaten vanuit de deelnemende gemeenten is er inmiddels een belangrijke bijdrage geleverd aan een landsdekkend beeld van de situatie in Nederland.

Kanttekeningen/risico's
1.1 Het onderzoek biedt geen garanties over de feitelijke aanwezigheid van oorlogsresten
Het betreft een theoretisch bureauonderzoek en er vindt geen fysieke detectie in het veld plaats. Dat betekent dat er altijd vervolgonderzoek nodig blijft wanneer er daadwerkelijk graaf- of grondroerende werkzaamheden plaatsvinden in een verdacht gebied die als zodanig zijn aangeduid in de risicokaart.

Alternatieven
In het geval er voor wordt gekozen om geen gebruik te maken van de Bommenregeling in het kader van een gemeente dekkend beeld, dan zijn de onderzoekskosten volledig voor rekening van partijen die ontwikkelingen en projecten initiëren. In dat geval is ad hoc onderzoek noodzakelijk en dat is uitvoeringstechnisch en vanuit kostenoogpunt een stuk minder efficiënt ten opzichte van een gemeente breed onderzoek.

Vervolg
Na instemming van de raad kan de aanvraag voor suppletie vóór 1 april 2026 worden ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De gemeente ontvangt vervolgens de vergoeding in het kader van de Bommenregeling uitgekeerd via de suppletieregeling binnen het gemeentefonds.

De resultaten van het onderzoek (geodata) wordt door middel van de risicokaart online gepubliceerd, zodat vergunningverleners, projectleiders, uitvoerders en toezichthouders over actuele informatie beschikken. Het is wel van belang dat het onderzoek actueel blijft. Wanneer er aanvullend (opsporings)onderzoeken hebben plaatsgevonden wordt de bijhorende geodata kosteloos geüpdatet.

Participatie
De gemeente geeft aan waar mogelijk ontplofbare oorlogsresten binnen de gemeente aanwezig kunnen zijn.

Financiën
De bruto opdrachtsom bedraagt € 28.415,00 (excl. Btw). Aangezien de verwachte uitkering (68%) Bommenregeling € 19.324,20 bedraagt, bedragen de resterende lasten € 9.092,80.

Aangezien Alliander als netbeheerder ook een belang bij de risicokaart heeft zijn zij bereid om dit deel van de resterende kosten op basis van 50%-50% te verdelen. Per saldo kost het opstellen van de kaart de gemeente Waadhoeke totaal € 4.545,40.

Het gemeentelijke aandeel te dekken uit bestaand budget binnen het onderdeel taakveld Milieubeheer (Lucht- en bodemverontreiniging, productnr. 6740002).

Bijlagen
Bijlage 1: Factsheet Bommenregeling
Bijlage 2: Offerte Risicokaart gemeente Waadhoeke

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2026-015314

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 17-02-2026;

B E S L U I T

1. In te stemmen een aanvraag in te dienen bij het ministerie van BZK voor compensatie van de onderzoekskosten zijnde totaal € 28.415,- (excl. BTW) in het kader van de landelijke Bommenregeling.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 12-03-2026,

Signed By: van de Nadort, Andre
18/03/2026 13:45:55 +01:00
ID: b5e1e590-d629-4069-8932-04e7ffd7a7b0
Auth: Scribble

, voorzitter

Signed By: Lijklema, Tinco
16/03/2026 11:46:10 +01:00
ID: b5e1e590-d629-4069-8932-04e7ffd7a7b0
Auth: Scribble

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.